

ที่ ทส ๑๖๐๙.๒ /ว

๑๙๒๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ.....๘๙๔๙
วันที่ 17 ก.พ. 2568
เวลา.....

กรมป่าไม้

๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๓ ๑

มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔
และพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

เรียน **อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. สำเนาประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

กรมป่าไม้ ขอส่งสำเนาประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ และสำเนาประกาศ
กรมป่าไม้ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็น
ต่อกฎหมายดังกล่าว ผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์กรมป่าไม้
www.forest.go.th รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ ภูริตนโอภา)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

กลุ่มนิติการ

โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๙๕๖๙

กองสารนิเทศและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ.....484
18 ก.พ. 2568
เวลา.....

ประกาศกรมป่าไม้
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย เห็นสมควรประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรมป่าไม้จะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนต้องกระทำตามแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว กรมป่าไม้จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็น เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และกฎที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่

- (๑) กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๒) กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๓) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองไม้ พ.ศ. ๒๕๖๓
- (๔) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้เพื่อการค้า หรือการส่งออกป้อนราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓
- (๕) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดให้สถาบันหรือองค์กรอื่นดำเนินการรับรองแหล่งที่มาของไม้ และรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อการค้าหรือการส่งออกป้อนราชอาณาจักร แทนกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๖๔
- (๖) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๗) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ พ.ศ. ๒๕๕๒

(๘) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการนำไม้หวงห้ามหรือไม้ที่มีชื่อหรือชนิดตรงกับไม้หวงห้ามที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐

(๙) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พ.ศ. ๒๕๔๑

(๑๐) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

(๑๑) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๑๒) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการสำรวจและการทำไม้ในบริเวณป่าที่เปิดใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑๓) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจวัด การประทับตรา การเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงไม้ ไม้พิน หรือไม้เผ่าถ่าน พ.ศ. ๒๕๑๐

(๑๔) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการประทับตราอนุญาตชักลากไม้ พ.ศ. ๒๕๐๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑๕) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตทำต่อไม้ พ.ศ. ๒๕๒๓

(๑๖) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตทำเศษไม้ ปลายไม้ ที่เหลือจากการทำไม้ก่อน พ.ศ. ๒๕๒๓

(๑๗) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการสำรวจคัดเลือกที่ดินป่าหวงห้ามในป่าโครงการ (ป่าบก) ตามระบบเลือกตัด พ.ศ. ๒๕๒๘

(๑๘) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการควบคุมการตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อทำการแปรรูปไม้ยางพารา

(๑๙) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

(๒๐) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการอนุญาตไม้สักและไม้ยางในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง

(๒๑) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้

(๒๒) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้

(๒๓) ข้อกำหนด ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการควบคุมการตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อทำการแปรรูปไม้ยางพารา

(๒๔) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดขนาดจำกัดไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒๕) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ตั้งด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๗

(๒๖) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการนำไม้มิใช่ไม้หวงห้ามเข้าเขตด่านป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒๗) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ตั้งด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๓

(๒๘) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ตั้งด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๗

(๒๙) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง เปลี่ยนแปลงอาณาเขตด่านป่าไม้ กรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

(๓๐) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการนำไม้มิใช่ไม้หวงห้ามเข้าเขตด่านป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๘

(๓๑) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้รับอนุญาตทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่า หรือออกค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทนและกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า

(๓๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า สำหรับผู้รับใบอนุญาตแผ้วถางป่าเพื่อทำเหมืองแร่หรือระเบิดย่อยหิน

(๓๓) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓๔) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ตั้งด่านป่าไม้ และกำหนดเขตแห่งด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

(๓๕) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ยกเลิกด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑

(๓๖) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ยกเลิกด่านป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

(๓๗) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดแบบบัญชีสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๓

(๓๘) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง ให้ผู้รับอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ออกหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

(๓๙) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสิ่งร้องขอทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า หรือตั้งโรงงานแปรรูปไม้ หรือตั้งโรงค้าไม้แปรรูป ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

(๔๐) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดแบบบัญชีสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๓

(๔๑) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดแบบบัญชีประจำโรงงานแปรรูปไม้และโรงค้าไม้แปรรูป ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๓

(๔๒) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือโรงค้าไม้แปรรูปออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๖

(๔๓) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือโรงค้าไม้แปรรูปออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

(๔๔) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง การให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อทำการแปรรูปไม้ยางพารา หรือโรงค้ำไม้แปรรูปออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๖

(๔๕) ประกาศกรมป่าไม้เรื่อง การให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือโรงค้ำไม้แปรรูปออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปที่ได้มาจากที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

(๔๖) พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐

(๔๗) พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

(๑) บุคลากรของกรมป่าไม้

(๒) หน่วยงานของรัฐ

(๓) หน่วยงานของเอกชน

(๔) ประชาชนทั่วไป

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

รับฟังผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์กรมป่าไม้ www.forest.go.th

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความเห็น

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๘๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔

ทรัพยากรป่าไม้เป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงของประเทศมาเป็นระยะเวลายาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้มีการคุ้มครองป้องกันรักษาป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่ง ซึ่งได้ถูกบุกรุกทำลายไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้งป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธารก็ถูกแผ้วถางเผาทำลายไปเป็นอันมาก เป็นเหตุให้เกิดความแห้งแล้ง พื้นดินพังทลาย ลำน้ำตื้นเขิน หรือเกิดอุทกภัยซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีกลไกในเชิงควบคุมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ โดยเป็นเครื่องมือที่พยายามสร้างความสมดุลแห่งสัดส่วนความเหมาะสม ระหว่างการให้ประชาชนสามารถแสวงหาประโยชน์จากผืนป่ากับการอนุรักษ์ผืนป่าและปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติไปพร้อมกัน สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างเสมอภาค ทั้งถึง และยั่งยืน มีการบังคับโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

๒.๒ มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

๒.๒.๑ การกำหนดบทนิยามศัพท์ที่ใช้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ (มาตรา ๔) โดยคำที่สำคัญ ได้แก่

(๑) การกำหนดนิยามคำว่า “ป่า” ในมาตรา ๔(๑) หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดเพื่อแบ่งแยกพื้นที่ป่าออกจากที่ดินของเอกชน โดยให้พื้นที่ป่านั้นเป็นที่ดินซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่รัฐมุ่งสงวนและรักษาไว้ ไม่ว่าจะเป็นบรรดาไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าหรือของป่าต่างๆ หากพื้นที่ใดมีสถานะเป็นป่าตามนัยที่พระราชบัญญัติป่าไม้ฯ กำหนดไว้ เอกชนย่อมไม่สามารถเข้าไปถือครองหรือกระทำการอย่างใดๆ ในพื้นที่ป่านั้น รวมถึงกระทำการอย่างใดๆ กับไม้ที่ขึ้นในป่าและบรรดาของป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งนิยามคำว่า “ป่า” จึงหมายถึง ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งรวมไปถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่ชายตลิ่ง ฯลฯ อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ ด้วย ซึ่งที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวจะเป็นที่ป่าตามมาตรา ๔(๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ขึ้นอยู่ด้วย

ทั้งนี้ การกระทำใดจะเข้าลักษณะเป็นการทำลายป่าที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ นั้น จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป โดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันมิให้มีการบุกรุกแย่งการครอบครองป่าอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ และคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ของรัฐมิให้ถูกทำลายหากจะทำการก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่า ต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ทำการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการนั้นๆ เสียก่อน

จากความหมาย “ป่า” ตามบทนิยามดังกล่าว ได้มุ่งเน้นถึงที่ดินเป็นหลักว่า ถ้าที่ดินใดเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดินแล้ว ถือว่าเป็นป่าตามกฎหมาย แม้ว่าที่ดินนั้นจะไม่มีต้นไม้หรือสภาพป่าตามความเป็นจริงก็ตาม ดังนั้น การจะพิจารณาที่ดินใดเป็นป่าหรือไม่ จึงต้องพิจารณาว่าที่ดินนั้นได้มาตามกฎหมายที่ดินหรือไม่ ซึ่งปัจจุบันการได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของที่ดินนั้นประมวลกฎหมายที่ดินได้บัญญัติรับรองให้บุคคลสามารถได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตามมาตรา ๓ ประกอบมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น การได้มาซึ่งที่ดินในลักษณะกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน จึงได้แก่ โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ซึ่งเป็นการได้มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และโฉนดที่ดินซึ่งได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการได้มาของที่ดินในลักษณะสิทธิครอบครอง ได้แก่ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ น.ส.๓ก. น.ส.๓ข.), ใบจอง (น.ส.๒.) และแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) หากที่ดินได้มาตามกฎหมายที่ดินดังกล่าว จึงไม่เป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และการเป็นป่าตามกฎหมายนั้น ไม่ต้องมีกฎหมายบัญญัติรับรองว่าที่ดินบริเวณนั้นเป็นป่า หรือต้องมีแผนที่และแสดงแนวเขตป่าอีก ซึ่งจะต่างจากการกำหนดป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งต้องออกกฎกระทรวงพร้อมแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติด้วย ที่ดินในบริเวณภายในแผนที่ท้ายกฎกระทรวงจึงจะเป็นป่าสงวนแห่งชาติ

(๒) การควบคุมการแปรรูปไม้ได้มีการกำหนดนิยาม “โรงงานแปรรูปไม้” หมายความว่า โรงงานหรือสถานที่ใดซึ่งจัดขึ้นไว้เป็นที่ทำการแปรรูปไม้ รวมถึงบริเวณโรงงานหรือสถานที่นั้น ๆ ด้วย” ซึ่งโรงงานแปรรูปไม้ที่มีลักษณะเป็น “โรงงาน” นั้นต้องมีลักษณะเป็นอาคารที่ได้สร้างขึ้นไว้เพื่อใช้ในการแปรรูปไม้ ส่วนสถานที่ซึ่งจัดขึ้นไว้เป็นที่ทำการแปรรูปไม้นั้น เพียงแต่จัดทำสถานที่ขึ้นไว้เพื่อทำการแปรรูปไม้โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวอาคารที่ถาวร เพียงแต่มีอุปกรณ์ที่ใช้ทำการแปรรูปไม้ เช่น แท่นเลื่อยวงเดือนที่แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาพิเศษจัดสถานที่นั้นไว้สำหรับการแปรรูปไม้ แม้จะยังไม่ทำการแปรรูปไม้ หรือเพื่อทำการแปรรูปไม้

ที่มีใช้ไม้หวงห้าม หรือจะทำการแปรรูปไม้ชั่วคราวก็ตาม ก็ว่าถือเป็นโรงงานแปรรูปไม้ตามบทนิยามดังกล่าว ดังนั้น โรงงานแปรรูปไม้อาจจะตั้งเป็นโรงงานอย่างแท้จริง ใช้เครื่องจักรก็ได้ โดยใช้เครื่องจักรตามกฎหมาย ซึ่งไม่ได้กำหนดแรงม้าว่าต้องมีจำนวนแรงม้าเท่าไร หรือไม่มีแรงม้าเลยก็ได้ และจะใช้จำนวนคนกี่คนหรือไม่ใช้เลยก็ได้ จะทำการแปรรูปไม้ หรือยังไม่ทำการแปรรูปไม้ ถือว่าเป็นการตั้งโรงงานแปรรูปไม้แล้ว แม้จะอยู่ในชั้น ลองเครื่องจักรก็ถือเป็นโรงงานแปรรูปไม้ ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ป่าไม้ฯ

๒.๒.๒ กำหนดให้ไม้หวงห้ามมีสองประเภท คือ ประเภท ก. ไม้หวงห้ามธรรมดา และประเภท ข. ไม้หวงห้ามพิเศษ กำหนดให้ไม้ชนิดใดที่ขึ้นในป่าจะเป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา สำหรับไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนึ่งสือแสดงสิทธิที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม (มาตรา ๗)

๒.๒.๓ กำหนดให้มีการควบคุมการทำไม้ โดยกำหนดให้การทำไม้หวงห้าม (ตัดหรือโค่น) ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต และห้ามผู้รับอนุญาตทำไม้ที่ไม่มีรอยตราอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่และห้ามทำไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาด จำกัด ผู้รับอนุญาตต้องชำระค่าภาคหลวงและต้องทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าทดแทนหรือออก ค่าใช้จ่ายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทนแล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๑) โดยกฎหมายควบคุมการทำไม้เฉพาะไม้หวงห้าม ผู้ใดทำไม้จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดฝ่าฝืน เป็นความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองล้านบาท ตามมาตรา ๗๓ แต่ถ้าเป็นไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้าม การทำไม้ไม่ต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนวิธีการขออนุญาตทำไม้นั้น ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ฯ ประกอบกฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตทำ ไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมป่าไม้ ซึ่งสถานที่ยื่นคำขอนั้น ถ้าที่ดินอยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมป่าไม้ แต่ถ้าเป็นจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ โดยผู้ยื่นนั้นต้องเป็นผู้มีสิทธิใช้ที่ดินที่ตนมีนั้นขึ้นอยู่ด้วย เมื่อได้ดำเนินการยื่นคำขอ อนุญาตแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกไปตรวจสอบชนิดไม้และที่ดินตรงตามที่ขออนุญาตหรือไม่ และจะ สำรวจคัดเลือกและจัดทำบัญชีชนิดไม้ที่อนุญาตโดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตราเลขเรียงลำดับต้นที่ขอตัด ประทับตราตัด (ตรา ตัด.) และตราประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ตรา ต.) ผู้สำรวจ เพื่อแสดงว่าเป็นต้นไม้ที่ อนุญาตให้ทำไม้ได้และผู้รับอนุญาตจะต้องตัดหรือโค่นไม้เฉพาะต้นที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และต้องตัดโค่นล้ม คาคอ ห้ามชักลากออกจากตอไม้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบและอนุญาตให้ชักลากไปรวม หมอนไม้ ณ สถานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวง เมื่อผู้รับอนุญาตชำระค่าภาคหลวงแล้วจึงจะนำไม้เคลื่อนที่ต่อไปด้วย ซึ่งหลักฐานใบอนุญาตทำไม้หวงห้าม และหลักฐานการชำระค่าภาคหลวงถือว่าเป็นหลักฐานการได้มาของไม้ และใช้เป็นหลักฐานประกอบการ อนุญาตนำไม้เคลื่อนที่ต่อไปได้ พระราชบัญญัติป่าไม้ฯ มุ่งควบคุมการทำไม้เฉพาะไม้หวงห้าม ดังนั้น การทำไม้ เฉพาะไม้หวงห้าม จึงต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีข้อยกเว้นเฉพาะกรณีเป็นการกระทำของ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้าหรือการทดลองในทางวิชาการหรือเป็น

กรณีผู้เก็บหาเศษไม้ปลายไม้ตายแห้งที่ล้มขนอนนอนไพรอันมีลักษณะเป็นไม้พิน ซึ่งมีไขไม้สักหรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ไปสำหรับใช้สอยในบ้านเรือนแห่งตนหรือประกอบกิจของตน สามารถทำไม้หวงห้ามได้ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต (มาตรา ๑๗)

๒.๒.๔ กำหนดให้มีการควบคุมการเก็บของป่าหวงห้าม โดยการเก็บหาของป่าหวงห้ามต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง หรือในการอนุญาตผู้รับอนุญาตต้องชำระค่าภาคหลวงและต้องทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าทดแทน หรือออกค่าใช้จ่ายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทนแล้วแต่กรณี การเก็บหาของป่าหวงห้ามบางกรณีได้รับยกเว้นไม่ต้องรับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งของป่าหวงห้ามเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๒๙)

๒.๒.๕ กำหนดให้มีการรับรองแหล่งที่มาของไม้ (มาตรา ๑๘/๑) การทำไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ควบคุมเฉพาะการทำไม้ที่เป็นไม้หวงห้าม ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐานที่แสดงการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย และใช้เป็นหลักฐานการมีไม้ไว้ในครอบครองหรือใช้เป็นหลักฐานในการขออนุญาตการนำเคลื่อนไม้ต่อไปได้ ส่วนไม้ที่มีไขไม้หวงห้ามกฎหมายไม่ได้ควบคุมจึงไม่ต้องขออนุญาตทำไม้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อตัดหรือโค่นแล้วจึงไม่มีหลักฐานการได้มาของไม้ การมีไว้ในครอบครองหรือการนำไม้เคลื่อนที่อาจถูกเจ้าหน้าที่สงสัยได้ โดยเฉพาะในเวลาการนำเคลื่อนที่ออกจากตอไม้ไปแล้วเจ้าหน้าที่ระหว่างทางหรือปลายอาจมีความสงสัยไม่แน่ใจว่าเป็นไม้ตัดจากในป่าหรือในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือถ้ายังเป็นต้นไม้ที่มีขนาดความโตมาก ๆ หรือเป็นชนิดไม้ที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหวงห้ามแล้วจะถูกเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเป็นพิเศษทำให้เจ้าของไม้ต้องถูกกักไว้ตรวจสอบเสียเวลาในการพิสูจน์ กฎหมายจึงบัญญัติรองรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้สิทธิเจ้าของไม้ที่มีไม้ชนิดที่มีไขไม้หวงห้ามและต้องการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหลักฐานเพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็สามารถร้องขอให้เจ้าหน้าที่รับรองแหล่งที่มาของไม้ได้

มาตรา ๑๘/๑ ให้สิทธิแก่บุคคลที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองแหล่งที่มาของไม้ ดังนี้

(๑) เจ้าของไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ได้แก่ เจ้าของไม้ที่ขึ้นหรือปลูกขึ้นในที่ดินที่มีหลักฐานโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง ตราจองว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส.๓ ก. น.ส. ๓ ข.) แบบหมายเลข ๓ ใบจอง (น.ส.๒) แบบแจ้งการครอบครอง (สค.๑)

(๒) เจ้าของไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้แก่ เจ้าของไม้และเป็นไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์และรัฐมนตรีประกาศฯ ตามมาตรา ๗ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิเพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ก ส.ป.ก. ๔ ข ส.ป.ก. - ๐๑ ค และ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข ให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม เมื่อไม้ที่ปลูกไม่เป็นไม้หวงห้าม การทำไม้จึงไม่ต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ เจ้าของไม้ที่ปลูกในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวจึงมีสิทธิ

ที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองแหล่งที่มาของไม้ดังกล่าวได้โดยปฏิบัติตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการรับรองไม้ พ.ศ. ๒๕๖๓

การรับรองแหล่งที่มาของไม้ทั้งสองกรณีดังกล่าว เป็นภาคสมัครใจ เจ้าของไม้จะมาขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองหรือไม่ก็ได้ ไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดถ้าไม่มีหนังสือรับรองแหล่งที่มาของไม้ และไม้ที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองต้องเป็นไม้ที่มีไม้หวงห้ามและขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ส่วนไม้หวงห้ามจะมาขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองไม่ได้เนื่องจากไม้หวงห้ามการทำไม้ต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๒.๒.๖ กำหนดให้มีการรับรองไม้และถ่านไม้เพื่อการส่งออกป้อนราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘/๒)

ไม้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในส่งออกป้อนราชอาณาจักรจากกระทรวงพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งข้าว ข้าว และไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้ไม้ และไม้แปรรูป ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักร ยกเว้นไม้ไผ่และไม้รวกทุกชนิด ปาล์ม รากไม้ เถาไม้ ไม้วีเนียร์ พันธุ์ไม้ ชี้เลื่อย หรือเศษไม้ไม่ว่าจะเกาะหรือติดรวมกันเป็นท่อน ก้อน เพเลต หรือลักษณะที่คล้ายกันหรือไม่ก็ตาม และไม้ที่ได้จัดทำเป็นของสำเร็จรูปซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่น และรวมถึงกรณีที่น่าออกไปเพื่อใช้เฉพาะตัวหรือในกรณีนำออกไปเพื่อเป็นตัวอย่าง ทั้งนี้ ในปริมาณเท่าที่จำเป็น ซึ่งในการขออนุญาตส่งออกไม้ออกไปนอกราชอาณาจักรดังกล่าวต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งออกไม้และไม้แปรรูปออกป้อนนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้การขออนุญาตส่งออกไม้ไปนอกราชอาณาจักรต้องมีหนังสือรับรองจากกรมป่าไม้วาเป็นไม้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักรได้ ประกอบการขออนุญาตด้วย ซึ่งในการขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้รับรองไม้เพื่อการค้าหรือการส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักร ต้องปฏิบัติตามระเบียบกรมป่าไม้วาด้วยการออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้เพื่อการค้า หรือการส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักรพ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งได้กำหนดให้ไม้ที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับรองได้ (๑) ต้องเป็นไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายหรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (๒) ไม้ที่มีหลักฐานการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ หนังสือกำกับไม้แปรรูป หลักฐานการได้มาตามกฎหมายว่าด้วยสวนป่า (๓) ไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) หรือหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกที่ระบุถิ่นกำเนิดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ (Competent Authority: CA) ออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานดังกล่าวจากประเทศผู้ผลิตหรือส่งออก (๔) ไม้ล้อมที่มีหลักฐานได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย (๕) ผลิตภัณฑ์ไม้ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีหลักฐานแสดงว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

ถ่านไม้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักรจากกระทรวงพาณิชย์ เช่นเดียวกับไม้ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งออกถ่านไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้ถ่านไม้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออกป้อนนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ ผงถ่าน ถ่านอัด และถ่านที่ได้จากวัสดุที่ไม่ใช่ไม้ เช่น กะลามะพร้าว ถ่านเปลือกผลไม้ หรือถ่านไม้ที่นำออกไปใช้สอยเฉพาะตัวหรือ

นำออกไปเป็นตัวอย่างในประมาณเท่าที่จำเป็น โดยการขออนุญาตส่งผ่านออกไปนอกราชอาณาจักรต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยเอกสารหรือหลักฐานประกอบการขออนุญาตส่งผ่านไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้ผู้ขออนุญาตส่งผ่านไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องมีเอกสารใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หนังสือรับรองต้นไม้ที่เฝ้าจากไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินจากกรมป่าไม้ประกอบการขออนุญาตด้วย ซึ่งกรมป่าไม้ได้กำหนดระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และต้นไม้เพื่อการค้าหรือการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อรับรองต้นไม้ในการขออนุญาตส่งออกไปนอกราชอาณาจักรไว้แล้ว

๒.๒.๗ กำหนดหลักเกณฑ์การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่โดยไม้และของป่าจะต้องมีใบเบิกทางกำกับการนำเคลื่อนที่ โดยวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ในการควบคุมการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ที่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่โดยต้องมีใบเบิกทางไม้หรือของป่ากำกับด้วยนั้นก็เพื่อให้ทราบว่าไม้หรือของป่าที่นำเคลื่อนที่นั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยวิธีใด เคลื่อนที่จากสถานที่ใดไปยังที่ใดจะได้ตรวจสอบย้อนกลับได้ อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้มีการนำไม้หรือของป่าที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาสวมในระหว่างการนำเคลื่อนที่ โดยจะมีด่านป่าไม้ตรวจสอบระหว่างทาง ส่วนวิธีการขออนุญาตนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่นั้นเมื่อได้รับคำขอแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบหลักฐานการได้มาของไม้หรือของป่า เช่น ใบอนุญาตทำไม้ หลักฐานการชำระค่าภาคหลวง ใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ หนังสือกำกับไม้แปรรูป หรือหลักฐานการเสียภาษีศุลกากรกรณีเป็นไม้นำเข้าในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณี วัดขนาดความโต ความยาว หรือความหนาของไม้ตรงกับหลักฐานที่ขออนุญาตหรือไม่ แล้วจึงจัดทำบัญชีไม้ที่ขออนุญาตโดยจะประทับตราประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ตรา ต.) ของไม้ทุกท่อนทุกแผ่นเพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่อนุญาตให้นำเคลื่อนที่ได้และจะกำหนดจุดให้แจ้งเข้าเขตด่านป่าไม้ตามเส้นทางที่ผ่านเพื่อตรวจสอบไม้ที่นำตรงกันกับต้นทางที่อนุญาตหรือไม่ สำหรับไม้หรือของป่าที่จะขออนุญาตและต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยนั้นเฉพาะในกรณีที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เท่านั้น ซึ่งทั้งสี่กรณีดังกล่าวเป็นกรณีของการนำไม้ที่ทำออกจากป่า หรือมิฉะนั้นต้องเป็นกรณีการนำไม้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือการนำไม้ที่รับซื้อจากทางราชการป่าไม้ไปจากที่อยู่ของไม้ที่นั้นอยู่เท่านั้น (มาตรา ๓๘)

๒.๒.๘ กำหนดให้มีการควบคุมการแปรรูปไม้ในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ การแปรรูปไม้ ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป หรือมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครอง ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และในเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ การค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๔๘ โดยมีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ในมาตรา ๕๐)

๒.๒.๙ กำหนดให้มีการคุ้มครองพื้นที่ป่า (มาตรา ๕๔) ด้วยการห้ามก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่าหรือเข้ายึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องรับโทษ (มาตรา ๗๒ ตรี) โดยมีข้อยกเว้นสำหรับการแผ้วถางป่า มี ๒ กรณี คือ ๑) ถ้าเป็นการกระทำภายในเขตที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกาศในราชกิจจานุเบกษาจำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม ซึ่งในกรณีนี้ต้องครบองค์ประกอบทั้งสองประการ ประการแรกรัฐมนตรีประกาศพื้นที่ป่าบริเวณใดเป็นเขตจำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม ประการที่สองต้องนำประกาศนั้นไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลสมบูรณ์ หรือ ๒) ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

(๑) ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงของประเทศเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตต่างๆ และต่อมวลมนุษยชาติเป็นแหล่งอาหาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ได้รับการอนุรักษ์คุ้มครองป้องกันจากการถูกบุกรุกทำลาย โดยการมีกฎหมายดังกล่าวควบคุมกิจกรรมที่เป็นการทำลายป่าไว้

(๒) ประชาชนยังคงสามารถแสวงหาประโยชน์จากผืนป่าไม่ว่าจะเป็นการเก็บหาของป่า ไม่หวงห้าม การทำไม้ไม่หวงห้าม ไม่ต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในการทำอุตสาหกรรมป่าไม้ และเพิ่มมูลค่าของไม้ และจากการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้จะทำให้มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ทำให้มีไม้ใช้สอยในประเทศ และลดการทำลายป่า

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

ปัญหาการตีความข้อกฎหมายนิยามคำว่า “ป่า” เนื่องจากพื้นที่ป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จะไม่มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน จึงเป็นเหตุให้เกิดการเข้าใช้พื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต และในการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทับซ้อนตามกฎหมายของหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงาน ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานใช้ดุลพินิจดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ทำให้ผู้เสียหายหรือได้รับผลกระทบมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สถิติการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ มีจำนวน ๑๔,๔๙๗ คดี

๓. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

(๑) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับบทนิยามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

(๒) กฎหมายนี้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ อย่างไร

(๓) กฎหมายนี้เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพของประชาชนหรือไม่ อย่างไร

(๔) กฎหมายนี้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้หรือไม่ อย่างไร

(๕) กฎหมายนี้ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมหรือไม่ อย่างไร

(๖) กฎหมายนี้มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

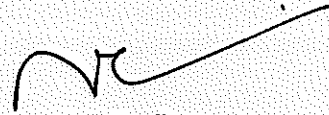
(๗) กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับหรือภาระของประชาชน และทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

(๘) ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

(๙) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับกฎหมายนี้ สมควรใช้บังคับต่อไป โดยต้องมีการปรับปรุงแก้ไข หรือสมควรยกเลิกหรือไม่ อย่างไร

(๑๐) ความคิดเห็นอื่นๆ หรือข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายสุพจน์ ภูรัตนโสภา)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

ประกาศกรมป่าไม้
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย เห็นสมควรประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวบรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ กรมป่าไม้จะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนต้องกระทำตามแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว กรมป่าไม้จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็น เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่

(๑) กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ เพื่อทำการแปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) กฎกระทรวงการขอและการออกใบสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการตรวจสอบที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ที่ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

(๕) ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการจัดทำบัญชีแสดงชนิดและจำนวนไม้ ที่ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

(๖) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอ การออก หนังสือรับรองและบัญชีแสดงรายการกำกับของป่าจากสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

(๗) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็น สวนป่า หนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า หรือใบสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๒

(๘) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการโอนทะเบียนสวนป่าและการสิ้นสุดลงของหนังสือ รับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. ๒๕๖๓

(๙) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการแจ้ง การออกหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นไม้ การเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง บัญชีแสดงรายการไม้เอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับการดังกล่าว และหลักฐาน แสดงการได้ไม้มาโดยชอบ พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑๐) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการขึ้นทะเบียน การรับรอง การตี ตอก ประทับหรือแสดง การยกเลิก และการทำลายตราที่ใช้ในกิจการสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑๑) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการนำไม้ท่อน ไม้แปรรูป หรือสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ได้มาจาก การทำสวนป่าเคลื่อนที่ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑๒) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการนำไม้ท่อน ไม้แปรรูปหรือสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ได้มาจาก การทำสวนป่าเคลื่อนที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

(๑๓) ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบและออกใบสำคัญรับรอง การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑๔) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบหนังสือรับรอง แบบใบสำคัญ แบบใบอนุญาตและแบบต่างๆ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑๕) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดสถานที่อื่น และวิธีการอื่น ในการยื่นคำขอ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

(๑) บุคลากรของกรมป่าไม้

(๒) หน่วยงานของรัฐ

(๓) หน่วยงานของเอกชน

(๔) ประชาชนทั่วไป

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

รับฟังผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์กรมป่าไม้ www.forest.go.th

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความเห็น

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้กฎหมาย ว่าด้วยสวนป่า ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์ในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและเอกชนให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ป่าให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า อันเป็นมาตรการในการส่งเสริมและจูงใจให้มีการปลูกสร้างสวนป่าควบคู่ไปกับการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยที่พระราชบัญญัตินี้ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหบางประการ เกี่ยวกับกฎหมายว่าการด้วยป่าไม้ที่มีข้อจำกัดในการส่งเสริมการปลูกป่าทั้งในที่ดินของรัฐและเอกชนในขณะนั้น โดยรองรับสิทธิของผู้ทำสวนป่าในกรรมสิทธิ์ของไม้และของป่าที่ได้มาจากการทำสวนป่า การทำไม้ การแปรรูปไม้ และการเก็บหาของป่าภายใต้พระราชบัญญัติ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่า อีกทั้ง กระบวนการทำสวนป่าเป็นการใช้ระบบ “การรับรอง” ส่วนการตัดหรือโค่นไม้ใช้ระบบ “การแจ้ง” และการนำไม้หรือของป่า เคลื่อนที่ ใช้ระบบให้ผู้ทำสวนป่า “รับรองตนเอง” ซึ่งระบบดังกล่าวจะอำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้ทำสวนป่า ยกเว้นการใช้สถานที่ในการแปรรูปไม้ต้องมีความเข้มงวดและรัดกุมอย่างมาก จึงต้องขออนุญาตจากนายทะเบียน

๒.๒ สารสำคัญของพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

เนื่องจากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ มุ่งส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า ดังนั้น จึงได้กำหนดมาตรการสำคัญไว้ในเรื่องสิทธิของผู้ทำสวนป่า โดยสรุปได้ดังนี้

(๑) การตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยก่อนการตัดหรือโค่นไม้ ให้ผู้ทำสวนปามาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือรับรองการแจ้งให้แก่ผู้ทำสวนป่าภายในวันที่มาแจ้งนั้น ยกเว้นกรณีมีเหตุจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ภายในวันทำการถัดไป ผู้ทำสวนป่าจึงตัดหรือโค่นไม้ดังกล่าวได้ โดยที่พระราชบัญญัตินี้มีการนำระบบการแจ้งซึ่งเป็นหนึ่งในระบบการอนุญาตที่ผ่อนปรนมาบัญญัติไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ทำสวนป่า

(๒) การแปรรูปไม้ให้สิทธิแก่ผู้ทำสวนป่าแปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าของตนเอง โดยไม่ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือต้องขออนุญาตก่อน เพราะเป็นสิทธิโดยผลของกฎหมาย แต่กรณีผู้ทำสวนป่าไปซื้อไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าของคนอื่น เช่นนี้ผู้ทำสวนป่าถือว่าเป็นผู้รับโอนไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า การแปรรูปไม้ที่รับโอนมาจะต้องขออนุญาตแปรรูปไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๓) การค้าไม้ ผู้ทำสวนป่าสามารถทำการค้าไม้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๔) การมีไม้ไว้ในครอบครองให้สิทธิผู้ทำสวนป่ามีไม้ไม่ว่าจะเป็นไม้แปรรูป ไม้ท่อน หรือไม้ที่อยู่ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ และไม่ว่าไม้นั้นจะเป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือไม่ มีไว้ในครอบครองได้โดยไม่จำกัดจำนวนและไม่ต้องขออนุญาตมีไว้ในครอบครองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๕) การนำไม้เคลื่อนที่ ผู้ทำสวนป่าสามารถนำเคลื่อนที่ได้ แต่การนำเคลื่อนที่ไม้นั้นต้องมี รอยตรา ตี ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ และต้องมีหนังสือรับรองการแจ้งและบัญชีแสดง รายการไม้กำกับไปด้วยตลอดเวลาที่นำเคลื่อนที่ โดยไม่ต้องขออนุญาตนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่จากพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือเมื่อนำไม้เข้าเขตด่านป่าไม้ไม่ต้องแจ้งเข้าเขตด่านป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) มาตรา ๑๐/๑ ให้สิทธิแก่ผู้ทำสวนป่ามีสิทธิขออนุญาตใช้สถานที่ใดเพื่อทำการ แปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าได้ โดยให้ขออนุญาตต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับ อนุญาตแล้วจึงใช้สถานที่ในการแปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าได้

(๗) การเก็บหา ค้ำ มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งของป่าจากสวนป่า ไม่ต้อง ขออนุญาตและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวน แห่งชาติตามมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๘) ผู้ทำสวนป่าไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง ค่าบำรุงป่า และค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ว่าด้วยป่าไม้ และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติในบรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

(๑) ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีการทำและผลิตไม้ เพื่อเป็นสินค้าใช้ในประเทศ และส่งออกนอกราชอาณาจักร

(๒) ส่งเสริมให้มีการปลูกไม้เป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชน ดีขึ้น

(๓) สิทธิและประโยชน์ที่ผู้ทำสวนป่าจะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า ในการตัด แปรรูปไม้ ค้ำไม้ มีไว้ในครอบครอง และการนำไม้เคลื่อนที่ได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

๓. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

(๑) ประเภทที่ดินที่จะนำมาขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ อย่างไร

(๒) บัญชีต้นไม้ท้ายพระราชราชบัญญัติ ที่สามารถนำมาขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า มีความ เหมาะสมแล้วหรือไม่ อย่างไร

(๓) กฎหมายนี้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ อย่างไร

(๔) กฎหมายนี้เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพของประชาชนหรือไม่ อย่างไร

(๕) กฎหมายนี้มีขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ อย่างไร

(๖) กฎหมายนี้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้หรือไม่ อย่างไร

(๗) กฎหมายนี้ลดความเลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมหรือไม่ อย่างไร

(๘) กฎหมายนี้มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

(๙) ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

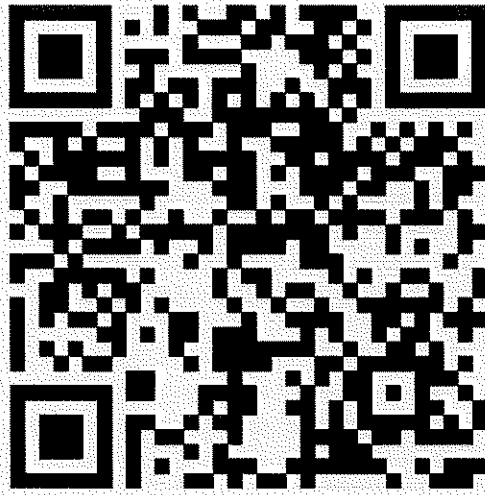
(๑๐) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับกฎหมายนี้ สมควรใช้บังคับต่อไป โดยต้องมีการปรับปรุงแก้ไข หรือสมควรยกเลิกหรือไม่ อย่างไร

(๑๑) ความคิดเห็นอื่นๆ หรือข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

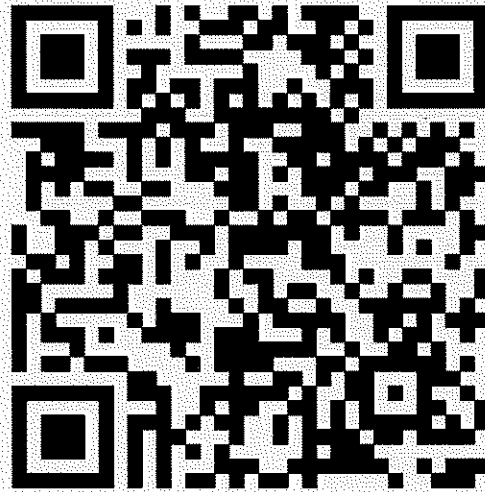
ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายสุพจน์ ภูรัตนโอภา)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

แบบสำรวจความเห็นการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔

แบบสำรวจความเห็นการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕